

Vilniaus
universiteto
leidykla

KNYGOTYRA 77

ISSN 0204-2061

(ONLINE) ISSN 2345-0053

VILNIUS UNIVERSITY

BOOK SCIENCE

2021

VOLUME

RESEARCH PAPERS

PUBLISHED SINCE 1961

VILNIUS 2021

77

ISSN 0204-2061

(ONLINE) ISSN 2345-0053

VILNIAUS UNIVERSITETAS

KNYGOTYRA

2021

77

TOMAS

MOKSLO DARBAI

LEIDŽIAMI NUO 1961 M.

VILNIUS 2021

REDAKTORIŲ KOLEGIJA / EDITORIAL BOARD

Vyriausioji redaktorė / Editor-in-Chief

Prof. dr. Aušra Navickienė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojai /

Deputy Editors-in-Chief

Prof. habil. dr. Domas KAUNAS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Prof. dr. Elena MACEVIČIŪTĖ

Buroso universitetas, Švedija (Komunikacija ir informacija) / University of Borås, Sweden (Communication and information)

Atsakingasis sekretorius / Executive secretary

Dr. Kšištof TOLKAČEVSKI

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Nariai / Editors

Habil. dr. Ona ALEKNAVIČIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Lietuva (Filologija) / The Institute of the Lithuanian language, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Roma BONČKUTĖ

Klaipėdos universitetas, Lietuva (Filologija) / Klaipėda University, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Larisa DOVNAR

Baltarusijos valstybinis kultūros ir meno universitetas, Baltarusija (Komunikacija ir informacija) / Belarusian State University of Culture and Arts, Belarus (Communication and Information)

Dr. Reda GRIŠKAITĖ

Lietuvos istorijos institutas, Lietuva (Istorija) / The Lithuanian Institute of History, Lithuania (History)

Prof. habil. dr. Bożena KOREDCZUK

Wroclavo universitetas, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Prof. dr. Miha KOVAČ

Liublianos universitetas, Slovėnija (Komunikacija ir informacija) / University of Ljubljana, Slovenia (Communication and Information)

Dr. Tuija LAINE

Helsinkio universitetas, Suomija (Komunikacija ir informacija) / University of Helsinki, Finland (Communication and Information)

Dr. Jolita LIŠKEVIČIENĖ

Vilniaus dailės akademija, Lietuva (Menotyra) / Vilnius Academy of Arts, Lithuania (History and Theory of Arts)

Prof. dr. Martyn LYONS

Naujojo Pietų Velso universitetas, Australija (Komunikacija ir informacija) / University of New South Wales, Australia (Communication and Information)

Doc. dr. Aile MÖLDRE

Talino universitetas, Estija (Komunikacija ir informacija) / Tallinn University, Estonia (Communication and Information)

Prof. dr. Arvydas PACEVIČIUS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Dr. Tomas PETREIKIS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Habil. dr. Christiane SCHILLER

Berlyno Humboldtų universitetas, Vokietija (Filologija) / Humboldt-Universität zu Berlin, Germany (Philology)

Prof. dr. Zoran VELAGIĆ

Osijeko universitetas, Kroatija (Komunikacija ir informacija) / University of Osijek, Croatia (Communication and Information)

Prof. dr. Josée VINCENT

Šerbruko universitetas, Kanada (Filologija ir komunikacija) / Université de Sherbrooke, Canada (Philology and Communication)

Prof. dr. Adriaan van der WEEL

Leideno universitetas, Nyderlandai (Komunikacija ir informacija) / Leiden University, Netherlands (Communication and Information)

Prof. dr. Viesturs ZANDERS

Latvijos universitetas, Latvija (Komunikacija ir informacija) / University of Latvia, Latvia (Communication and Information)

REDAKTORIŲ KOLEGIJOS GARBĖS NARIAI / HONORARY MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

Doc. dr. Alma BRAZIŪNIENĖ

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Prof. dr. Leslie HOWSAM

Vindzoro universitetas, Kanada (Istorija) / University of Windsor, Canada (History)

Prof. habil. dr. Krzysztof MIGOŃ

Wroclavo universitetas, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Straipsniai

Milda KVIŽIKVIČIŪTĖ. Viršelis kaip paratekstas: Martino Lutherio *Biblia Germanicolatina* Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje • 7

Kšištof TOLKAČEVSKI. Žygimanto Augusto laikų patrankų įrašai epigrafinės kultūros aspektu • 20

Mindaugas ŠINKŪNAS. Antrasis *Knygos Nobažnystės* pirmojo leidimo postilės *Suma Evangelijų* (1653) egzempliorius • 72

Rima CICĖNIENĖ. *Sveikatos sodo* Vilniaus nuorašas: kodikologinis tyrimas • 87

Maciej MATWIJÓW. Rankraštinės knygos bibliotekose, archyvuose ir muziejuose Lenkijoje: informacijos apie XVII–XVIII a. LDK politinį gyvenimą rinkiniai (anglų k.) • 171

Ina KAŽURO. XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės institucinės spaustuvės fenomenas: Pranciškonų atvejis • 203

Tomas PETREIKIS. Socialdemokratinė organizacijų pagrindinė spauda Šiauliuose 1904–1914 metais • 236

Arida RIAUBIENĖ. Draudžiamoji spauda Centriniam valstybės knygyne 1919–1940 metais • 277

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ, Violeta ČERNIAUSKAITĖ. Terminologinių

duomenų tvarkybos modelis: bibliotekininkystės, informacijos ir knygotyros terminų žodynas • 306

Šaltiniai

Tomas ČELKIS. Archyvinės smulkmenos. Ką pasakoja 1701 m. kartografinis šaltinis apie Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę? • 331

Recenzijos

Ernesta KAZAKĖNAITĖ. Turaidoje saugomos religinės literatūros (1671–1992) katalogas • 367

Ina KAŽURO. Atrandant Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės knygos pasaulius: vyrų vienuolių atvejis • 378

Alma BRAZIŪNIENĖ. Kiek knygų lenkų kalba buvo išspausdinta XVI a. Lietuvoje? • 384

Aušra NAVICKIENĖ. Monografija apie Martyną Janką kaip tautos vienytoją ir lietuviškos spaudos kūrėją • 392

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Lietuviškasis informacijos ir dokumentavimo terminologijos standartas • 398

Atmena „Knygotyros“ autoriams • 405

Contents

Articles

Milda KVIZIKVIČIŪTĖ. The Book Cover as a Paratext: *Biblia Germanicolatina* in the Martynas Mažvydas National Library of Lithuania (in Lithuanian) • 7

Kšištof TOLKAČEVSKI. Aspects of the Epigraphic Culture of Cannon Inscriptions during the Reign of Sigismund Augustus (in Lithuanian) • 20

Mindaugas ŠINKŪNAS. Second Copy of *Suma Evangelijų* from the First Edition of *Knygos Nobažnystės* (1653) (in Lithuanian) • 72

Rima CICĖNIENĖ. A Vilnius Transcript of the *Health Garden*: A Codicological Study (in Lithuanian) • 87

Maciej MATWIJÓW. Manuscript Books: Collections of Political Life Materials from the Area of the Grand Duchy of Lithuania Dating back to the 17th and 18th Centuries in Libraries, Archives and Museums in Poland • 171

Ina KAŽURO. The Phenomenon of the 18th Century Institutional Printing House of the Grand Duchy of Lithuania: The Case of the Franciscans (in Lithuanian) • 203

Tomas PETREIKIS. Underground Press of Social Democratic Organizations in Šiauliai in 1904–1914 (in Lithuanian) • 236

Arida RIAUBIENĖ. Prohibited Press in the Central State Bookshop in 1919–1940 (in Lithuanian) • 277

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ, Violeta ČERNIAUSKAITĖ. Terminology Data Processing: Model of the Dictionary of Librarianship, Information and Book Science (in Lithuanian) • 306

Sources

Tomas ČELKIS. Archival Odds and Ends. What Can the Cartographic Source of 1701 Tell Us about the Grand Duchy of Lithuania? (in Lithuanian) • 331

Reviews

Ernesta KAZAKĖNAITĖ. Catalog of Religious Literature Preserved in Turaida (1671–1992) (in Lithuanian) • 367

Ina KAŽURO. Discovering the Book Worlds of the Grand Duchy of Lithuania: The Case of Male Religious Orders (in Lithuanian) • 378

Alma BRAZIŪNIENĖ. How Many Books Were Published in Polish in Lithuania in the 16th Century? (in Lithuanian) • 384

Aušra NAVICKIENĖ. A Monograph about Martynas Jankus, the Unifier of the Nation and Creator of the Lithuanian Press (in Lithuanian) • 392

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. The Lithuanian Standard for Information and Documentation Terminology (in Lithuanian) • 398

Reminder for Authors • 407

K N Y G O T Y R A

77

Redakcijos adresas / Address

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas
Knygotyros, mediotyros ir leidybos tyrimų katedra.
Saulėtekio al. 9, I rūmai, 501–503 kab., LT-01513
Vilnius. Saulėtekio al. 9, building 1, rooms 501–503,
LT-01513 Vilnius, Lithuania. El. paštas (e-mail): ausra.
navickiene@kf.vu.lt, domas.kaunas@kf.vu.lt, elena.
maceviciute@gmail.com, ksistof.tolkacevski@kf.vu.lt.
<http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/index>. Tel., faks.
(Phone, fax): (+370 5) 236 61 11; 236 61 16; 236 61 04

Redaktorių kolegija tomą baigė rengti
ir perdavė leidybai 2021 m. spalio mėn.
Kiekvienas straipsnis vertintas dviejų recenzentų

Vyriausioji redaktorė *Aušra Navickienė*
Dailininkė *Jurga Tėvelienė*
Viršelio autorė *Romualda Verygaitė*
Lietuvių kalbos redaktorė *Dalia Blažinskaitė*
Anglų kalbos redaktorius *Markas Aurelijus Piesinas*
Maketuotoja *Nijolė Bukantienė*

Išleido Vilniaus universiteto leidykla
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
Knygos internete knygynas.vu.lt
Mokslo periodikos žurnalai zurnalai.vu.lt
24,27 aut. l. Tiražas 200 egz.
Spausdino UAB „Baltijos kopija“
Kareivių g. 13B, LT-09109 Vilnius